

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 127/02-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2002 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti R., Ž., zastúpenej komerčným právnikom JUDr. R. S., Ž., vo veci porušenia jej práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, spočívajúcom v nerešpektovaní právoplatného a vykonateľného rozhodnutia Okresného súdu v Čadci sp. zn. 10 C 558/96 z 26. júna 1997 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co 1782/97 z 18. decembra 1997 a protiprávnym marením výkonu rozhodnutia a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti R., Ž. **o d m i e t a** pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. augusta 2002 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti R., Ž. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou v spojení s podaním z 10. septembra 2002 namietala porušenie jej práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) konaním Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, spočívajúcim v nerešpektovaní právoplatného a vykonateľného rozhodnutia Okresného súdu v Čadci (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 10 C 558/96 z 26. júna 1997 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co 1782/97 z 18. decembra 1997 a protiprávnym marením výkonu rozhodnutia. Zároveň sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd uložil Slovenskej republike (ďalej len „štát“), zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), splniť povinnosť uloženú jej týmto rozsudkom, t. j. zaplatiť sťažovateľke sumu 3 892 000 Sk so 17,6 % úrokom z omeškania od 1. apríla 1994 do zaplatenia a priznané trovy konania, všetko do 3 dní od doručenia nálezu. Sťažovateľka ďalej žiadala, aby jej ústavný súd priznal finančné zadost'učinenie vo výške 750 000 Sk.

Sťažovateľka namietané porušenie videla v tom, že štát, ktorý ako procesná strana v spore so spoločnosťou T. bol označenými rozsudkami právoplatne zaviazaný zaplatiť uvedenú sumu, odmieta túto sťažovateľke zaplatiť a zneužívajúc svoje postavenie v súdnej správe prostredníctvom ministerstva, ktoré vystupuje v mene štátu, protiprávne znemožňuje exekučné vymáhanie pohľadávky sťažovateľky tým, že vyvíja nepatričný vplyv a nátlak na exekútorov a súdy. Napokon ministerstvo pod zámienkou kontroly odňalo poverenému súdnemu exekútorovi spis sp. zn. Ex 42/00 a doposiaľ ho zadržuje. Sťažovateľka poukázala na rozhodnutie ústavného súdu č. k. II. ÚS 106/02-23 zo 14. júna 2002, ktorým bola jej sťažnosť «v inej podobe, t. j. z iného „žalobného“ dôvodu a s iným petitom» odmietnutá ako zjavne neopodstatnená, a uviedla, že v tomto spise sa nachádzajú označené listinné dôkazy.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti sťažovateľky je tvrdené porušenie jej práva pokojne užívať svoj majetok garantovaného v citovanom článku dohovoru, ktorého sa mal dopustiť štát prostredníctvom ministerstva tým, že sťažovateľke odmieta splniť povinnosť, ktorá mu bola uložená označenými právoplatnými rozsudkami, a údajne zneužívajúc svoje postavenie v súdnej správe prostredníctvom ministerstva, ktoré vystupuje v jeho mene, protiprávne

znemožňuje exekučné vymáhanie pohľadávky sťažovateľky tým, že vyvíja nepatričný vplyv a nátlak na exekútorov a súdy a že ministerstvo pod zámienkou kontroly odňalo a zadržuje dotknutý spis.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv alebo slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu ak ústavný súd nezistí priamu súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, sťažnosť pre zjavnú neopodstatnenosť odmietne (pozri napríklad rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 10/02 zo 6. marca 2002 a v ňom citované predchádzajúce rozhodnutia).

Zo spisu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 106/02, na ktorý sa sťažovateľka odvolala v sťažnosti ako na spis, ktorý obsahuje listinné dôkazy preukazujúce jej tvrdenie o znemožnení exekučného vymáhania jej pohľadávky zo strany štátu zastúpeného ministerstvom, vyplýva, že okresný súd vedie pod spisovou značkou Er 3937/00 (u exekútora pod sp. zn. Ex 42/00) exekučnú vec „oprávneného: T., so sídlom P. M. proti povinnému: Slovenská republika v zastúpení Ministerstvo spravodlivosti SR“, v ktorej nebolo rozhodnuté o námietkach povinného, pretože „súd opakovane k rozhodnutiu požaduje pripojiť exekučný spis Ex 42/00 – doposiaľ bezvýsledne, o čom svedčí aj posledný procesný úkon sudcu zo dňa 13. 5. 2002“.

Sťažovateľka teda podľa citovaného článku dohovoru namieta porušenie jej práva pokojne užívať svoj majetok (pozostávajúci z pohľadávky priznanej právoplatným a vykonateľným súdnym rozhodnutím) v súvislosti s neukončeným exekučným konaním, ktoré na vymoženie tejto pohľadávky proti štátu ako povinnej osoby musela začať a ktoré t. č. prebieha pred okresným súdom, ktorý rozhoduje o námietkach podaných povinnou osobou. Predmetom sťažnosti nie je teda tvrdenie o porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy (prípadne obdobného práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktorého ochrany sa možno podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 21/02, II. ÚS 59/02, III. ÚS 10/02) domáhať aj v súvislosti s postupom všeobecného súdu v exekučnom konaní (takáto ochrana nebola predmetom ani jej predchádzajúcej sťažnosti vedenej pod sp. zn. II. ÚS 106/02), ale tvrdenie o porušení vlastníckeho práva, na ochranu ktorého práve slúži exekučné konanie alebo iný zákonom ustanovený nútený výkon súdneho rozhodnutia.

Ústavný súd predovšetkým poznamenáva, že len z toho dôvodu, že povinný na ochranu svojich práv uplatnil v exekučnom konaní námietky ako právny prostriedok ustanovený v Exekučnom poriadku (§ 50) alebo že dobrovoľne nesplnil povinnosť uloženú mu právoplatným a vykonateľným súdnym rozhodnutím, nemožno ešte vyvodzovať porušenie uvedeného základného práva. V tejto časti sťažnosti uvedený dôvod porušenia vlastníckeho práva sťažovateľky je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka porušenie tohto základného práva ďalej vyvodzuje zo skutočnosti, že okresný súd doteraz v exekučnom konaní nerozhodol, čo podľa nej je spôsobené neoprávneným zásahom štátu, resp. ministerstva do tohto konania. Ústavný súd uznáva, že za určitých okolností zásah orgánu výkonnej moci (v tomto prípade ministerstva) do výkonu súdnej moci, *in concreto* do prebiehajúceho exekučného konania začatého oprávnenou osobou na základe právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia, ktorého dôsledkom je nevymoženie takto jej priznaného majetkového práva alebo inak podstatné sťaženie jeho vymožitelnosti, môže mať za následok nielen porušenie práva na spravodlivý proces vrátane práva na prerokovanie veci v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. práva na súdnu ochranu vrátane práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov v zmysle čl. 46 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ale aj samotné porušenie vlastníckeho práva, ktoré je chránené čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru. Zo skutočností uvedených sťažovateľkou v sťažnosti však takýto zásah do jej vlastníckeho práva nevyplýva. Procesné predpisy (Exekučný poriadok a Občiansky súdny poriadok) obsahujú viaceré účinné právne prostriedky umožňujúce všeobecnému súdu zabezpečiť plynulosť konania a jeho rozhodnutie vo veci v primeranej lehote alebo bez zbytočných prieťahov. Ústavnému súdu nepatrí v tomto konaní, ktorého predmetom nie sú námietky týkajúce sa postupu všeobecného súdu, posúdiť, či tento postup zodpovedá požiadavkám čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. čl. 46 a čl. 48 ods. 2 ústavy, najmä či okresný súd využil v exekučnej veci sťažovateľky všetky takéto právne prostriedky na zabezpečenie efektívnej ochrany jej práv vyplývajúcich z právoplatného súdneho rozhodnutia, ale môže len konštatovať, že okresný súd v spomínanom vyjadrení neuviedol žiadnu relevantnú skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné odôvodnene usudzovať, že štát, zastúpený ministerstvom, ako povinná osoba v exekučnej veci sťažovateľky protiprávne znemožňuje exekučné vymáhanie jej pohľadávky tým, že vyvíja nepatričný vplyv a nátlak na okresný súd, prípadne zadržuje spis ako dôkaz potrebný pre účely súdneho konania, resp. že okresný súd už nemá účinný právny prostriedok na to, aby z ministerstva - podobne ako v prípade akéhokoľvek iného účastníka (jeho zástupcu) súd v konaní ukladá na základe zákona nejakú povinnosť a vynucuje jej splnenie – zabezpečil predloženie príslušného spisu alebo inej dôležitej písomnosti, prípadne inak zabezpečil dôkaz, ktorého vykonanie potrebuje na splnenie ústavou garantovaného výkonu spravodlivosti v začatom súdnom konaní s ohľadom na jeho predmet vymedzený jeho účastníkmi. Účastníci súdneho konania majú ústavou a príslušnými zákonmi garantovaný nezávislý a nestranný výkon súdnictva (napr. čl. 46, čl. 141 a čl. 144 ods. 1 ústavy, § 14 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku). Sťažovateľka v sťažnosti netvrdí ani neuviedla žiadnu skutočnosť, z ktorej by vyplývalo, že všeobecné súdy vo veci uplatnenia jej nároku proti štátu vrátane okresného súdu konajúceho v jej exekučnej veci takéto ústavné garancie nepožívali alebo nepožívajú. Zo skutočnosti, že ich postup prípadne nezodpovedá postupu, ktorý vyžaduje garantované právo na prerokovanie a rozhodnutie veci v primeranej lehote, resp. bez zbytočných prieťahov, na zabezpečenie ktorého účastník konania disponuje aj v ústave ustanoveným právnym prostriedkom ochrany (sťažnosť podľa čl. 127 ústavy), absenciu takýchto garancií bez ďalšieho nemožno vyvodiť.

Všeobecné súdy, ktoré sú v súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám alebo právnickým osobám zaručuje.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že v rozsahu, v ktorom má právomoc vo veci predmetnej sťažnosti konať a o nej rozhodovať vzhľadom na prebiehajúce súdne (exekučné) konanie, očividne nie je priama súvislosť medzi namietaným postupom štátu, resp. ministerstva a údajným porušením práva sťažovateľky pokojne užívať svoj majetok v zmysle cit. článku Dodatkového protokolu k dohovoru.

Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní v senáte odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2002